

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Науково-дослідна лабораторія педагогічної компетентності

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ
СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА:
ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ, ПРАКТИКА**

Електронний збірник матеріалів

XIV Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

(Умань, 23 листопада 2023 р.)

Умань

2023

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051(06)

A43

Головний редактор:

Бойченко В. В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач науково-дослідної лабораторії педагогічної компетентності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Редакційна колегія:

Бялик О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор кафедри [соціальної педагогіки та соціальної роботи](#), декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Ткачук Л. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мартинюк В. В., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол №7 від 29.11.2023 р.)*

A43 **Актуальні** проблеми підготовки сучасного педагога: теорія, історія, практика [Електронний ресурс] : зб. матеріалів XIV Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Умань, 23 листоп. 2023 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Наук.-дослід. лаб. пед. компетентності Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини [та ін.] ; [голов. ред. В. В. Бойченко ; редкол.: О. В. Бялик, О. О. Кравченко, Л. В. Ткачук, В. В. Мартинюк]. – Умань, 2023. – Режим доступу: <https://fspu.udpu.edu.ua/laboratoriia-pedahohichnoi-kompetentn/>. – Назва з екрану.

До збірника увійшли матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні проблеми підготовки сучасного педагога: теорія, історія, практика», яка була проведена кафедрою педагогіки та освітнього менеджменту і науково-дослідною лабораторією педагогічної компетентності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини за участю Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського 23 листопада 2023 року. Основна тематика опублікованих у збірнику статей відповідає напрямам роботи конференції:

- дидактичні та методичні аспекти підготовки майбутнього педагога;
- формування професійної компетентності в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти;
- формування управлінської культури керівника закладу освіти;
- історія становлення і розвитку вітчизняної та зарубіжної педагогічної освіти;
- формування професійного мислення педагога;
- загальнокультурна парадигма професійної підготовки майбутніх педагогів.

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051(06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2023

ЗМІСТ

ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Вожжов Ілля ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	9
Гузій Наталія ОСОБИСТІСНА ЗОРІЄНТОВАНІСТЬ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА-ПРОФЕСІОНАЛА.....	12
Грищенко Юлія ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІДЕЙ ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ШКІЛ У ФОРМАЛЬНІЙ І НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ВИКЛАДАЧІВ-ДОСЛІДНИКІВ.....	19
Дамзін Олександр ПОНЯТТЯ «ОСОБИСТІСТЬ» В КАТЕГОРІАЛЬНОМУ ПОЛІ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	23
Декарчук Сергій ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	28
Каплінський Василь, Акімова Ольга ІНТЕГРУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВИХ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ШЛЯХОМ ЇХ ЗАЛУЧЕННЯ ДО АНАЛІЗУ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ВІДЕОФРАГМЕНТІВ.....	33
Комар Ольга ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНИХ МЕТОДИК НА ВИВЧЕННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	38
Кондратюк Ольга СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З СІМ'ЯМИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	41
Кочубей Олена ЗНАЧЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ.....	45
Ксендзенко Ольга ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ.....	49
Мартинюк Вікторія ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА – ОСНОВА ОНОВЛЕНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА САМОРОЗВИТКУ ОСВІТЯН.....	54
Маціпула Олександр ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ-ЕКОНОМІСТІВ У ПРОЦЕСІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	59
Музика Яна СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У США.....	62
Назаревич Володимир ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ.....	66

Савченко Наталія, Fan Yuan

CONTENTS OF THE ADMINISTRATIVE CULTURE OF THE HEAD OF THE EDUCATIONAL INSTITUTION.....184

Стельмашук Аліна

ДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КРЕАТИВНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....187

Чорногор Ірина

СПЕЦИФІКА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ.....192

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Богурський Олександр, Ткачук Лариса.

І. НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ – ПОБОРНИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ.....197

Демчик Наталія

ДО ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ДО СТВОРЕННЯ СІМ'Ї У СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ.....200

Денисюк Марія

ОРГАНІЗАЦІЯ КОМАНДНОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ У ШКОЛАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.....204

Ісько Тетяна, Ткачук Лариса.

ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.....207

Мікаелян Артем

ПЕДАГОГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ШКОЛИ, СІМ'Ї І ГРОМАДИ В США: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.....210

Юрченко Віталій

ПРОБЛЕМАТИКА СТАНОВЛЕННЯ БАЗОВИХ ПОНЯТЬ З ПЕДАГОГІКИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ.....214

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ ПЕДАГОГА

Байдюк Любов

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....220

Бойченко Валентина

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....224

Зубко Ольга

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....227

Ковтанюк Максим

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ ПЕДАГОГА.....231

Стеценко Надія, Іванченко Євгенія

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА...234

Список використаних джерел:

1. Брецько І. Творче мислення педагога, як основа професійного вдосконалення. *Вісник Національного університету оборони України*. 2020. Т. 49, № 1. С. 136–143. URL: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2018-49-1-136-143> (дата звернення: 20.11.2023).
2. Кушнір В. Особливості критичного мислення педагога. *Рідна школа*. 2001. № 4. С. 58–60.

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент
Медведева Марія Олександрівна.

Надія Стеценко

кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Євгенія Іванченко

здобувачка другого(магістерського)рівня вищої освіти факультету фізики, математики та інформатики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Формування професійного мислення майбутнього педагога є важливим завданням у підготовці фахівців. Професійне мислення педагога передбачає розвиток навичок та уявлень, які допомагають ефективно вчити та виховувати підростаюче покоління. Ця властивість відображена у Державному стандарті вчителя у загальних компетенціях, як «здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості» [2].

Зацікавленість проблемою формування професійного мислення майбутнього педагога за останні роки суттєво зростає: уточнюється сутність поняття «професійне мислення», види та типи мислення (М. Марусинець); розглядаються особливості професійного педагогічного мислення

(Л. Турищева), велика увага приділяється професійним характеристикам педагогічного мислення в працях О. Дубасенюк. Різні аспекти професійного мислення висвітлені такими вченими, як І. Бурлакова, Л. Деркач, Ю. Корнілов, Ю. Кулюткін, О. Кміть, Я. Лукацька, Л. Цибух, О. Шемяков та інші.

Серед важливих умов формування професійного мислення майбутнього педагога є наявність педагогічної освіти, здобутої у відповідному освітньому закладі за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, мотивація до оволодіння педагогічною професією, сприятливе професійно-орієнтоване середовище та самоосвіта, яка здійснюється через читання фахової літератури, участі у конференціях та семінарах, тренінгах, вивчення нових технологій та методів здійснення освітнього процесу, здобуття неформальної освіти як інструменту удосконалення професійної кваліфікації та формування професійного мислення (рис. 1).

Рис. 1. Формування професійного мислення майбутніх педагогів

У процесі оволодіння теоретичними знаннями майбутні педагоги засвоюють професійні знання та набувають професійних компетентностей,

вивчають різні підходи та концепції, дидактичні засади здійснення освітнього процесу, психологічні особливості школярів, тощо.

Оволодіння вміннями та навичками відбувається в процесі аудиторних занять, на яких студенти займаються проектуванням сприятливого освітнього середовища, виробляють навички планування та проведення уроків, організації взаємодії з учнями та їх батьками. Важливу роль у формуванні практичних навичок відіграють інтерактивні методи, які активізують пізнавальну діяльність майбутніх педагогів та формують професійне мислення. З метою формування професійного мислення варто залучати майбутніх педагогів до групової роботи, як засобу розвитку м'яких навичок (soft skills), комунікаційних навичок, співпраці та обміну ідеями, що є важливим для формування професійного мислення.

Підкріплення теоретичних знань майбутніх педагогів відбувається також в процесі проходження педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти та в процесі позааудиторної роботи, яка вимагає вдумливого читання та вивчення наукових публікацій, книг та інших джерел, що дає можливість проводити дослідження в обраній галузі і, безумовно, впливає на формування професійного мислення.

Професійне мислення передбачає глибоке самовизначення, рефлексію і самокритичність. Майбутні педагоги можуть вести журнали, де реєструватимуть свої думки, враження, аналізи уроків та виховних заходів.

Саморефлексія є необхідною навичкою для майбутніх педагогів, щоб досягти успіху в своїй роботі, навчанні та вихованні підростаючого покоління.

Формування професійного мислення майбутніх педагогів є процесом, який триває протягом всього їх професійного життя. Майбутній педагог має бути вмотивованим, цілеспрямованим, прагнути до самовдосконалення та бути відкритим до нових ідей і методів. Тільки так педагог може стати справжнім професіоналом і забезпечити якісну освіту для своїх учнів.

Список використаних джерел:

1. Марусинець М. Професійне мислення вчителя: рефлексивний аспект. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. Київ, 2014. № 2(23). С. 161–167.
2. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Наказ Міністерства економіки України. № 2736-20 від 23.12.2020. URL: <https://bit.ly/3pxaZo7>
3. Турищева Л. Педагогічне мислення як об'єкт дослідження психологічної служби. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія*. Харків, 2013. Вип. 46(2). С. 248–252.

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО
ПЕДАГОГА: ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ, ПРАКТИКА**

**Матеріали XIV Всеукраїнської
науково-практичної онлайн-конференції**

Видається в авторській редакції